

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
The Relationship between Digital Age Leadership of and Budget Management
of School Administrators Small School under Uthai Thani

กฤษณัย เกษศิริสกุล¹, ชีรพจน์ แนนเนียน², ไกรวิทย์ ดีเอม³
Kritsanai Ketsirisakul¹, Teerapod Naebnean², Kraiwit Dee-Aim³
Corresponding Author E-mail: kritsanai.ch@nsru.ac.th

Received: 2024-03-10; Revised: 2024-03-23; Accepted: 2024-05-27

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 168 คน โดยใช้วิธีการเปิดตารางเครชี และมอร์แกน และทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าดัชนีความ และการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็กสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า

1) ระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเชี่ยวชาญดิจิทัล รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง 2) ระดับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน รองลงมา คือ ด้านการตรวจสอบติดตามและรายงานผลดำเนินงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล, การบริหารงบประมาณ, โรงเรียนขนาดเล็ก

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Master of Education students, Education Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purpose of this research is to studied 1) to studied level of digital age leadership of school administrators 2) to studied level of budget management of small school 3) to studied the relationship between digital age leadership of school administrators and budget management of small school. The sample were 168 teachers used the table of Krejcie, & Morgan by comparing the proportions and used simple random sampling. The instrument of this research was a questionnaire on digital age leadership of administrators and a questionnaire on budget management of small school The statistics were average, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient. The research findings were as follows:

1) The level of digital age leadership of administrators in overall was at the high level. The most average mean was expert digital skills. Second is the digital vision, the lowest average is the Adapting to change skill. 2) The level of budget management of small school in overall was at the high level. The most average mean was the Financial Management. Second is the Inspecting monitoring and reporting performance, the lowest average is the resource and invest for education 3) The relationship between the digital age leadership of administrators and budget management of small school in overall was at in high level with statistically significance at .01 level.

Keywords: Digital Age Leadership, Budget Management, Small Schools

บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด สำหรับปัจจุบันรัฐบาลได้ตระหนักถึงอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ด้วยการใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีดิจิทัล โดยการสร้างเครือข่ายผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและผู้บริหารด้านข้อมูลดิจิทัลระดับสูงของรัฐเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ และการติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กร รวมถึงแนวคิดในการบริหารจัดการสารสนเทศยุคใหม่ เพื่อนำไปสู่การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน พัฒนางค์กรให้ทันสมัย สร้างสรรค์บริการตอบสนองความต้องการของผู้รับประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และประหยัดงบประมาณ (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. 2562: 41)

การบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนจัดการศึกษาอย่างเป็นอิสระ คล่องตัว สามารถบริหารการจัดการศึกษาได้สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อโรงเรียน นอกจากนี้มีอำนาจหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ข้างต้นแล้ว ยังมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน กฎหมายการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้แทนในกิจการทั่วไปของโรงเรียนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้โรงเรียนมีอำนาจปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ไว้แต่การจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่มีผู้บริจาคให้โรงเรียน ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน กรณีโรงเรียนดำเนินคดีเป็นผู้ฟ้องร้องหรือถูกฟ้องร้อง ผู้บริหารจะต้องดำเนินคดีแทนสถานศึกษาหรือถูกฟ้องร่วมกับสถานศึกษา ในกรอบอำนาจ ผู้บริหารต้องรับผิดชอบเป็นการเฉพาะตัวโรงเรียนจัดทำบุคลากรประจำปีและรายงานสาธารณะทุกสิ้นปีงบประมาณ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2564: 1)

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาที่ยังไม่มีความพร้อมอย่างเช่นโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาและปฏิบัติงานของทุกฝ่ายเพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจและความรับผิดชอบสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเป็นบุคคลที่มีความสำคัญหรือเป็นกุญแจของความสำเร็จมีประสิทธิภาพและมีความมีประสิทธิภาพขององค์การซึ่งมีการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์จำนวนมากทั้งต่างประเทศและในประเทศ ที่ยืนยันว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การ ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ผลการปฏิบัติงานของบุคคลและของกลุ่มหรือทีม แรงจูงใจในการทำงาน ความพึงพอใจในการทำงาน ความผูกพันต่อ

องค์การ ความเป็นพลเมืองดีขององค์กร ความฉลาดทางอารมณ์ การรับรู้ความยุติธรรมขององค์กร วัฒนธรรมองค์กร รวมถึงความไว้วางใจและภาวะผู้นำของผู้ใต้บังคับบัญชา (เอกชัย กี่สุขพันธ์. 2559: 24)

การบริหารงานงบประมาณนับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมสนับสนุนภารกิจในด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา เพราะหากการบริหารงานด้านงบประมาณมีความคล่องตัว สะดวกรวดเร็วก็จะส่งผลให้ภารกิจด้านอื่น ๆ คล่องตัวตามไปด้วย ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบ การจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาเป็นอย่างมาก กล่าวคือ กำหนดให้รัฐจัดสรรงบประมาณแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสมและเท่าเทียมกัน ในขณะเดียวกันก็ต้องจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการและลงทุนให้สถานศึกษาดำเนินการตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจที่จำเป็น โดยให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารงบประมาณของตนเองสถานศึกษาต้องบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาให้ถูกต้องตามระเบียบผู้รับผิดชอบงานงบประมาณจึงต้องอาศัยผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบ ต้องศึกษาพระราชบัญญัติ ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ถี่ถ้วน เพื่อให้การบริหารงบประมาณมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล และยังต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2564: 39)

การบริหารงานใด ๆ ในยุคนี้จำเป็นต้องมีเครื่องมือที่เหมาะสม เครื่องมือที่รู้จักกันทั่วไปก็ได้แก่เครื่องมือที่ใช้ในสำนักงาน ซึ่งปัจจุบันนี้ได้แก่ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบฐานข้อมูล ฯลฯ นอกจากนั้นยังมีเครื่องมือทางปัญญาอีกหลายอย่าง เครื่องมือเหล่านี้ขอรวมเรียกว่าเป็นเทคโนโลยีสำหรับการบริหารการศึกษา ประโยชน์และความสำคัญของเทคโนโลยีบริหารการศึกษา การใช้เทคโนโลยีบริหารการศึกษาของผู้บริหารศึกษาระดับต่าง ๆ นั้นโดยทั่วไปก็เพื่อหาหนทางที่ต้องรับผิดชอบต่อสำเร็จลุล่วงด้วยดี ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าเทคโนโลยีบริหารศึกษามีประโยชน์ดังต่อไปนี้ ช่วยใน การจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเอาไว้เป็นหมวดหมู่ในฐานข้อมูลของหน่วยงาน โดยเฉพาะข้อมูลบางอย่างอาจจัดเก็บเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ได้โดยอัตโนมัติ เมื่อจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลแล้วก็สามารถค้นคืนข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ได้อย่างรวดเร็วและครบถ้วน การประมวลผลข้อมูลที่จัดเก็บไว้เพื่อให้เป็นสารสนเทศรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดทำเป็นรายงาน ตาราง กราฟ และ แผนภาพต่าง ๆ ได้แบบอัตโนมัติ ทำให้ผู้บริหารได้รับทราบรายงานและเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ประเมิน หรืองานประกันคุณภาพ เพื่อให้แน่ใจว่าการปฏิบัติงานจะได้ผลที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายจริง ส่งข้อมูลและรายงานที่ประมวลผลได้แล้วไปให้ผู้รับที่อาจจะอยู่ห่างไกลจากหน่วยงาน ทำให้ผู้รับได้รับข้อมูลและรายงานอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะส่วนที่เป็นข้อมูลนั้นหากผู้รับต้องการนำไปใช้ประมวลผลต่อก็สามารถทำได้ทันที ไม่ต้องบันทึกข้อมูลใหม่อีกครั้ง นำเสนอรายงานหรือข้อเสนอต่าง ๆ ต่อผู้บังคับบัญชา หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระหว่างการประชุมสัมมนา จัดเก็บความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการปฏิบัติงาน และ การดูงาน เพื่อสร้างเป็นฐานความรู้สำหรับนำมาให้ผู้บริหารระดับล่างได้ศึกษาและนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติงาน (ครุฑิต มัลลียงศ์. 2549: ออนไลน์)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุทธยานี เขต 2 ให้ความสำคัญกับการบริหารในยุคดิจิทัลโดยมีนโยบายส่งเสริมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความครอบคลุมในทุกพื้นที่ พัฒนา แพลตฟอร์ม และนำระบบข้อมูลสารสนเทศมาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน การเชื่อมโยง และแบ่งปันโดยบูรณาการกับภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา และพื้นที่ เพื่อให้การบริหารจัดการการเรียนรู้ และการบริการมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพสังคม รองรับภาวะวิกฤตและเหตุจำเป็นในอนาคตส่งต่อสู่สถานศึกษาแต่สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุทธยานี เขต 2 ที่ผ่านมารองรับขนาดเล็กได้มีการปรับเปลี่ยนผู้บริหาร และมีการปรับเปลี่ยนหน้าที่เกิดขึ้นหลายโรงเรียน ได้มีการบรรจุแต่งตั้ง เป็นผู้บริหารใหม่ในหลาย ๆ โรงเรียน ขณะเดียวกันมีการบรรจุครูผู้ช่วยใหม่มาทดแทน ทำให้ตำแหน่งต่าง ๆ ในโรงเรียนมีการปรับเปลี่ยนตามไปด้วยทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานงบประมาณ หน่วยตรวจสอบภายใน ได้สรุปการปฏิบัติงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุทธยานี. 2563: 58)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวพบว่าหลายโรงเรียนขาดการกระจายอำนาจในการบริหารงานงบประมาณ ครูหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาเองได้ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อนำพาองค์กรให้สามารถอยู่ในสภาพกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในปัจจุบันนี้ควรมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนการบริหารงานงบประมาณ เพื่อใช้ในการวางแผน กำกับติดตาม การใช้งบประมาณ จึงจำเป็นต้องให้ความใส่ใจและศึกษาระบบข้อบังคับอย่างถ่องแท้ เพื่อป้องกันความผิดพลาดและขณะเดียวกันก็ต้องปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ส่วนในการบริหารงานของผู้บริหารเองนั้นถ้าไม่เห็นถึงความสำคัญส่วนนี้ ก็อาจส่งผลให้การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาเกิดความยุ่งยาก ซับซ้อนและอาจเกิดความผิดพลาด ผิดกฎหมายผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงบประมาณ ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุทธยานี เขต 2 เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำยุค

ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อคุณภาพครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้เพิ่มสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังต่อไปนี้

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

รัตติกรณ์ จงวิศาล (2556: 13) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะ พฤติกรรม ความสามารถ หรือกระบวนการที่ปฏิสัมพันธ์ หรือเป็นวิธีการดำเนินชีวิตของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อผู้อื่น กลุ่มคน สามารถสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความปรารถนาให้เกิดความเชื่อถือศรัทธา การยอมรับ ความพยายาม การอุทิศตัว การใช้ความสามารถอย่างดีที่สุด และช่วยเพิ่มพลังอำนาจของผู้อื่นเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ยุวธิดา ขาปัญญา (2559: 8) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง เป็นองค์รวมของคุณลักษณะความสามารถ พฤติกรรม และกระบวนการที่บุคคลหนึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นให้เชื่อ คล้อยตาม มีความต้องการจะทำและลงมือทำอะไรบางอย่างตามที่บุคคลนั้นต้องการ โดยไม่ใช้การบังคับ

พัชรา วาณิชขวน (2560: 4) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำโน้มน้าวและใช้อิทธิพล (อำนาจ/บารมี) ต่อคน (ผู้ตาม/ผู้อื่น) ผ่านสายสัมพันธ์อันเหนียวแน่นด้วยความไว้วางใจ และให้การสนับสนุนตามความเหมาะสมของบริบทที่เป็นอยู่เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ

Bass, & Bass (2008: 31) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การใช้อิทธิพลของผู้นำและผู้ตามเพื่อสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สะท้อนถึงวัตถุประสงค์ร่วมกัน

Robert, & Christopher (2010: 28) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการของการมีอิทธิพลของผู้นำและผู้ตามเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยผ่านการเปลี่ยนแปลง ซึ่งในความหมายนี้ภาวะผู้นำมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน คือ ผู้นำ-ผู้ตาม อิทธิพล วัตถุประสงค์ขององค์การ การเปลี่ยนแปลง และคนซึ่งหมายถึงคนที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการคนที่ทำงานด้วยหรือคนที่ผู้นำช่วยให้เขาประสบความสำเร็จ

Yukt (2010: 16) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการซึ่งบุคคลหนึ่งมีความตั้งใจที่จะใช้อิทธิพลเหนือคนอื่นในการนำโครงสร้างและการอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมและการสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มในแง่ของการใช้อิทธิพล

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารเป็นตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบ โดยแสดงในรูปความถี่ และเลือกด้านที่มีความถี่ตั้งแต่ 7 ขึ้นไปมาเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านวัฒนธรรม 3) ด้านส่งเสริมและพัฒนาความสามารถดิจิทัล 4) ด้านความเชี่ยวชาญดิจิทัล 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร 6) ด้านความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 1 แสดงผลการสังเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

คุณลักษณะ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล	เอกชัย (2559)	จิรพล และคณะ (2561)	ณัฐวุฒิ (2560)	สัทญญา (2561)	ชัชชาติ (2561)	กนกอร (2562)	ชีวิน (2563)	สขญา และคณะ (2563)	เอกรัตน์ (2564)	จินณวัตร (2564)	Sieber, Kaganer & Zamora (2013)	Sheninger (2014)	Narabona (2016)	Timo Elliott (2017)	Thannimalai & Ramani (2018)	รวม
ด้านความรวดเร็วในการสื่อสาร	✓										✓					2
ด้านการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร	✓		✓			✓	✓	✓		✓		✓				7
ด้านวัฒนธรรมดิจิทัล	✓	✓		✓		✓			✓	✓	✓		✓	✓	✓	10
ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล			✓	✓		✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	10
ด้านมิติการกระตุ้นทางปัญญา			✓				✓								✓	3
ด้านความต้องการต่อองค์ความรู้ใหม่			✓						✓		✓		✓			4
ด้านส่งเสริมและพัฒนาความสามารถดิจิทัล		✓	✓			✓	✓		✓	✓	✓				✓	8
ด้านความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง		✓	✓	✓			✓		✓		✓	✓				7
ด้านเผชิญกับแรงกดดันจากเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลง		✓														1
ด้านการนำระบบAutomationหรือหุ่นยนต์มาใช้		✓														1
ด้านเชื่อมั่นในการใช้ดิจิทัล		✓									✓			✓		3
ด้านมีความเชี่ยวชาญด้านดิจิทัล				✓	✓	✓	✓			✓		✓	✓		✓	8
ด้านการสังเคราะห์ข้อมูล					✓											1
ด้านมีความคิดสร้างสรรค์					✓											1
ด้านมีความเคารพต่อผู้อื่น					✓									✓		2
ด้านมีจริยธรรม					✓	✓				✓						3
ด้านการบริหารจัดการโครงสร้าง				✓				✓					✓	✓		4
ด้านการสร้างภาพลักษณ์												✓				1

ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารเป็นตารางการสังเคราะห์คุณลักษณะโดยแสดงในรูปความถี่

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายความว่า พฤติกรรม ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ สามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้และบูรณาการในการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีคุณภาพและบรรลุเป้าหมาย

การบริหารงบประมาณ

วรกาญจน์ สุขสดเขียว (2556: 145) กล่าวว่า ให้ความหมายของงบประมาณ คือ งบประมาณเป็นแผนการขององค์กร ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับ 1) การเงินโดยเฉพาะ 2) เป็นการวางแผนล่วงหน้าสำหรับการใช้จ่ายเงิน 3) การบอกให้ทราบว่าจะเป็นการวางแผนใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนเท่าใด 4) การกำหนดเวลาจะใช้จ่ายเงินเมื่อไร 5) การใช้ทราบว่าจะใช้จ่ายเงินเพื่ออะไร 6) การอ้างอิงถึงองค์กรซึ่งเป็นเจ้าของงบประมาณนั้น

ซูบรี ม่วงกุ่ม (2558: ออนไลน์) ให้ความหมายว่าการดำเนินงาน การของงบประมาณตามแผนที่วางไว้ในด้านใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ รวมถึงการกะประมาณการบริหารกิจการขององค์กรและค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ ถูกต้องตามระเบียบ ทันทเวลาและเพื่อประโยชน์สูงสุด

สุพจน์ นันทะเทศ (2558: 225-239) กล่าวว่า ให้ความหมายงบประมาณ คือ แผนการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลในการดำเนินงานบริหารประเทศ โดยการจัดทำงบประมาณการเงิน การวางแผนโครงการใช้จ่ายเงิน การทำบัญชีและควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงิน ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนโดยรอบคอบและรัดกุม

จารุวรรณ มาแต่้ม (2561: ออนไลน์) กล่าวว่า ให้ความหมายงบประมาณ คือ แผนเบ็ดเสร็จ ซึ่งแสดงออกในรูปตัวเงินแสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะหนึ่ง รวมถึงการกะประมาณการบริหารกิจกรรม โครงการและค่าใช้จ่ายตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุน

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารเป็นตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบ โดยแสดงในรูปความถี่ และเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป มาเป็นองค์ประกอบของการบริหารงบประมาณของโรงเรียน พบว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียน มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) การตรวจสอบติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน 4) การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) การบริหารการเงิน และ 6) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ตารางที่ 2 แสดงผลการสังเคราะห์คุณลักษณะการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก

ขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณ	สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556)	พิศิษฐ์ (2557)	เบญจา (2557)	สุมาลี (2559)	วีระพงษ์ (2560)	พิศกัญญา (2561)	กิงกมล (2562)	รักษณาลี (2563)	Frank (1954)	Jess, Burkhead (1965)	รวม
1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		8
2. การจัดสรรงบประมาณ	✓	✓			✓	✓	✓		✓		6
3. การตรวจสอบ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	9
4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา		✓		✓	✓	✓	✓	✓			6
5. การบริหารการเงิน	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	9
6. การบริหารการบัญชี		✓			✓	✓	✓				4
7. การบริหารพัสดุ และสินทรัพย์	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓			7
8. การจัดทำแผน	✓		✓	✓							3
9. การตรวจสอบภายใน	✓			✓				✓			3
10. การอนุมัติงบประมาณ									✓	✓	2

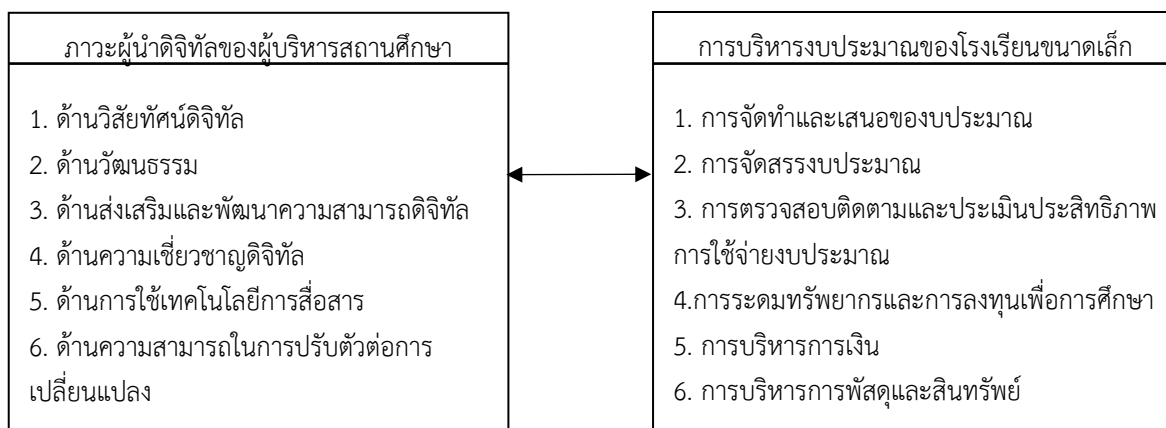
ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารเป็นตารางการสังเคราะห์คุณลักษณะโดยแสดงในรูปความถี่

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง แผนการขององค์กรที่กำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยการจัดทำงบประมาณการเงิน การวางแผนโครงการใช้จ่ายเงิน การทำบัญชีและควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงิน ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนโดยรอบคอบและรัดกุมโดยการประมาณการด้านรายรับและรายจ่ายในรูปของจำนวนเงินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณหนึ่งของโรงเรียนขนาดเล็ก

จากแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลและการบริหารงบประมาณข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถทำให้องค์กรที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันขับเคลื่อนประสิทธิภาพของการบริหารงบประมาณให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งส่งผลดีต่อสถานศึกษาตามความมุ่งหวังต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผู้วิจัยเสนอกรอบแนวคิดอ้างอิงจากตารางสังเคราะห์ของการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : ตารางสังเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และ ตารางสังเคราะห์คุณลักษณะการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครู จำนวน 297 คน จากโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 จำนวน 81 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครู จำนวน 168 คน จากโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 จำนวน 81 แห่ง โดยการเปิดตารางสุ่มอย่างง่ายของเครซี, และมอร์แกน (Kreicie, & Morgan. 1970) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านวัฒนธรรมดิจิทัล ด้านส่งเสริมและพัฒนาความสามารถดิจิทัล ด้านความเชี่ยวชาญดิจิทัล ด้านการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร ด้านความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 การบริหารงบประมาณของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 จำนวน มี 6 ด้าน ได้แก่ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารการพัสดุและสินทรัพย์เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัล เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 และการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามและเทคนิคการตั้งข้อคำถามแบบสอบถามจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. กำหนดกรอบเพื่อสร้างแบบสอบถามและสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรจำนวน 134 ข้อ ประกอบด้วยแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 57 ข้อ และแบบสอบถามตอนที่ 3 การบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 77 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว จำนวน 134 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทั้งความตรงด้านภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านวิจัย และด้านอื่น ๆ ของข้อคำถามแต่ละข้อที่เห็นสมควรให้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

6. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ของแต่ละข้อคำถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่ามีข้อคำถามแต่ละข้อวัดได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ โดยเกณฑ์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณในการพิจารณา

7. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้วิธีหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งข้อคำถามเดิมมี 134 ข้อ เมื่อผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแล้วนั้น มีข้อคำถามสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ทุกข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ทุกข้อ นำข้อคำถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

8. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try out) กับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน

9. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของของ Cronbach ซึ่งค่าความเที่ยงของแบบสอบถามตอนที่ 2 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.910 และตอนที่ 3 การบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก เท่ากับ 0.920

10. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยขอความอนุเคราะห์ในการแจ้งและส่งแบบสอบถามให้กับทุกโรงเรียนในสังกัด เพื่อขอให้ผู้บริหาร

ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาตอบแบบสอบถามและส่งกลับตามกำหนด ในกรณีที่โรงเรียนใดไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยได้ประสานงานโดยตรง เพื่อติดตาม รวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาครบถ้วนอย่างละเอียด และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับจากครู ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูลแต่ละฉบับ และนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ กำหนดรหัสและลงรหัส นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนน

3. วิเคราะห์การบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของคะแนน

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.08) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเชี่ยวชาญดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.15) รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.19) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.28)

2. ระดับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.08) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.20) รองลงมา คือ ด้านการตรวจสอบติดตามและรายงานผลดำเนินงาน ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.22) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.13)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง (r_{xy} = 0.344) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านส่งเสริมและพัฒนาความสามารถดิจิทัลและการจัดสรรงบประมาณ (r_{x3y2} = 0.926) รองลงมา คือ ด้านความเชี่ยวชาญดิจิทัลและการจัดทำและเสนอของบประมาณ (r_{x4y1} = 0.455) ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัลและการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (r_{x1y4} = 0.003)

ตารางที่ 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล	การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก						(r_{xy})
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	
X ₁	.121	.133	.011	-.003	-.033	.017	.092
X ₂	.134	.147	.099	.149	-.009	.104	.220**
X ₃	-.054	.926**	-.031	-.055	.077	-.023	.335**

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล	การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก						(r_{xy})
	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6	
X_4	.455**	.011	-.028	-.047	-.018	-.080	.117
X_5	-.055	-.090	.027	.183*	-.041	.142	.031
X_6	-.103	.066	.058	.011	.115	.034	.075
ค่าความสัมพันธ์(r_{xy})	.155*	.479**	.061	.111	.038	.094	.344**

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารติดตามการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมในยุคดิจิทัล อีกทั้ง ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การบริหารจัดการความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรในบรรยากาศการทำงานแบบดิจิทัล นำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2564) ลดภาระครูคืนครูสู่ห้องเรียนเพื่อให้ครูปฏิบัติงานได้เร็วยิ่งขึ้นและลดข้อผิดพลาดในการทำงาน ลดภาระหน้าที่ครู ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรรัตน์ รอดพัน (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลผู้บริหารโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเชี่ยวชาญดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มณีรัตน์ สุดเต (2563) ได้ศึกษาเรื่องระดับความเชี่ยวชาญเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การบริหารงบประมาณในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงอาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดเล็กได้มีการวางแผนในการทำงานและมีการดำเนินการตามแนวทางการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา ตามสำนักงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงินและพัสดุมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างเป็นอย่างดี ดังนั้นจะเห็นว่าการใช้เงินงบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรมีการจัดอบรมด้านการเงินและพัสดุอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานและลดความเสี่ยงต่อความผิดพลาดในการทำงานของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนครูปฏิบัติหน้าที่อย่างจำกัดและภาระงานที่ต้องรับผิดชอบรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรัชญ์ภรณ์ ผ่องธรรม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การควบคุมภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมของการควบคุม กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร การติดตามประเมินผลและการประเมินความเสี่ยง การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้านประกอบด้วย การบริหารการเงินและการบัญชี การบริหารงบประมาณ การวางแผนงบประมาณการตรวจสอบและติดตามการประเมินผล การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ และการบริหารทรัพยากร การควบคุมภายใน ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมของการควบคุม กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลด้านส่งเสริมและพัฒนา

ความสามารถดิจิทัลแก่บุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง การสร้างวัฒนธรรมภายในสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่ได้ใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกและทรัพยากรทางด้านงบประมาณและเวลา ปัจจัยเหล่านี้ทำได้อย่างสอดคล้องกับการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาตนเองได้เป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานงบประมาณภายในสถานศึกษาดำเนินการได้อย่างถูกต้อง โปร่งใสและตรวจสอบได้ มีขั้นตอนการบริหารงบประมาณที่ชัดเจน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงินและงบประมาณจึงจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการทำงานให้ทันสมัยและถูกต้องตามหลักการ รวมถึงภาวะผู้นำยุคดิจิทัลมาใช้ในการบริหารให้เหมาะสมกับสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดในด้านการบริหารงบประมาณ ส่วนด้านที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เชิงลบอาจเกิดจากการที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารในบางด้านไม่สร้างการเปลี่ยนแปลงแก่การบริหารงบประมาณเพราะงานบริหารงบประมาณจะต้องเป็นไปตามหลักการและกฎหมายจึงทำให้ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลและการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารบางด้านอยู่ในระดับต่ำหรือเชิงลบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญนก ดวงอุปมา (2563) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง และ Stuart, T., & James, G. (2007) ได้ศึกษาเรื่อง ระบบการบัญชีและเทคโนโลยีในการบริหารดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเชิงการปกครองและก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงของการนำเอาเทคโนโลยีไปใช้ปฏิบัติมากกว่าจะได้รับการยอมรับในเชิงเป็นบรรทัดฐานในการบริหารจัดการโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยเรื่องศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมและพัฒนาความสามารถดิจิทัล ตลอดจนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการทำงาน เพื่อความรวดเร็วและถูกต้องในการทำงานภายในสถานศึกษา เนื่องจากการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถดิจิทัลแก่บุคลากรมีความสัมพันธ์กับการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา

1.1.2 ผู้บริหารควรต้องวางแผนรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง สร้างสังคมแห่งการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นเชิงบวกภายในสถานศึกษา เพื่อนำความรู้และความคิดเห็นต่างมาพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

1.2 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1.2.1 ผู้บริหารควรปรับบทบาทคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำยุคดิจิทัลให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาก้าวทันยุคสมัยและไม่ล้าหลัง แนวทางคือโดยการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงานและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

1.2.2 ในการดำเนินงานบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดด้านบุคลากรที่ไม่เพียงพอทั้งเชิงปริมาณและด้านทักษะการปฏิบัติงานจำเป็นต้องกระจายภาระงานให้เหมาะสมและต้องพัฒนาทักษะการทำงานให้มากขึ้น หรือถ้าเป็นไปได้ควรเพิ่มบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อลดภาระงานและลดความเสี่ยงผิดพลาดในการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

2.2 ควรศึกษาปัญหาการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

2.3 ควรศึกษาแนวทางการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2562). **แผนปฏิบัติการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ขวัญนก ดวงอุปมา. (2563). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ครุฑิต มาลัยวงศ์. (2549). **ทักษะไอที**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
- จารุวรรณ มาเต็ม. (2561). **การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ซูบรี ม่วงกุ่ม. (2558). **การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พัชรา วาณิชชิน. (2560). **การพัฒนาภาวะผู้นำจากทฤษฎีสู่แนวปฏิบัติที่ดีและกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- มนิรัตน์ สุดเต้. (2563). **ระดับความเชี่ยวชาญเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2**.
- ยุวธิดา ขาปัญญา. (2559). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด**. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. 15(1): 8.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). **ภาวะผู้นำทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2556). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2556**. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 4(2): 145.
- วรัญญ์ ฝ่องธรรม (2560). **การควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. (2563). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563**. อุทัยธานี: ผู้แต่ง.
- สุพจน์ นันทะเทศ. (2558). **สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2**. วารสารบัณฑิตศึกษา. 13(61): 225-239.
- สุริรัตน์ รอดพัน (2564). **การศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1**. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 9(35): 36.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). **การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล**. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564, จาก <http://www.truelookpanya.com/knowledge/content/52232/-edu-t2s1-t2-t2s3>
- Bass, & Bass (2008). **The Bass Handbook of Leadership: Theory, Research, and Managerial Applications**. (4th ed.). New York: Free Press.
- Krejcie, R. V., & Mogan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.
- Robert, N. L., & Christopher, F. A. (2010). **Effective Leadership**. (4th ed.). Canada: Thomson South-Western.

- Stuart, T., & James, G. (2007). **Budgeting in New Zealand secondary schools in a changing devolved financial management environment**. Retrieved October 27, 2020, from https://www.researchgate.net/publication/27473514_Budgeting_in_New_Zealand_secondary_schools_in_a_changing_devolved_financial_management_environment
- Yukt. (2010). **Leadership in Organizations**. (7th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.